

DENETİM SİRKÜLERİ

Konu: 2016 Global Suistimal Raporu

Sayı: 2016/2

Uluslararası Sertifikalı Suistimal Uzmanları Derneği (ACFE) tarafından 2016 Global Suistimal Raporu yayımlandı.

Raporun orijinal metnine <https://s3-us-west-2.amazonaws.com/acfepublic/2016-report-to-the-nations.pdf> adresinden ulaşabilirsiniz.

Raporun yönetici özetinin Türkçe metni aşağıda yer almaktadır.

Yönetici Özeti

Araştırmamıza katılan CFE (Sertifikalı Hile Denetçisi)'ler, tipik bir organizasyonun belirli bir yıl içinde gelirlerinin %5'ini 'hile' sonucu kaybettiklerini tahmin etmektedir.

Çalışmamıza göre bu vakalarda toplam kayıp, vaka başına ortalama 2.7 Milyon dolar kayıp ile toplamda 6.3 Milyar Dolardır.

Çalışmamızda yer alan kayıplar; %23'ü 1 Milyon Dolar ve üzerinde olmakla beraber ortalama 150.000 dolardır.

Meslekte hilenin en yaygın biçimi, vakaların %83'ünde ortaya çıkan ancak ortalama 125.000 Dolar kayıp ile en düşük kayba yol açan 'varlıkların kötüye kullanımıdır.' Yalpazenin diğer ucunda ise, vakaların %10'undan daha azında ortaya çıkan ancak ortalama 975.000 Dolar kayba yol açan mali tablo hileleri bulunmaktadır. Tüm vakaların %35.4'ü olan ve ortalama 200.000 Dolar kayba yol açan yolsuzluk vakaları ise ortada yer almaktadır.

Varlıkların kötüye kullanım şekilleri arasında, görece sıklığı ve ortalama kayıplarına bağlı olarak fatura ve çek düzenleme hileleri, en büyük kaybı ortaya çıkarmıştır.

Bir dolandırıcılık ne kadar uzun sürdüyse, yol açtığı finansal zarar o kadar fazla olmuştur. Çalışmamızdaki 'hilelerin' ortalama süresi 18 ay iken, sürelerin artışıyla birlikte kayıplar da artmaktadır. Aşırı uç noktalarda hileler 5 yıldan fazla sürmüştür ve ortalama 850.000 dolar kayba yol açmıştır.

Çalışmamızdaki vakaların %94.5'inde failer sahtekarlığı gizlemek için bazı çabalar sarf etmişlerdir. En yaygın gizleme metotları fiziksel belgeler yaratma ve değiştirme olmuştur.

Çalışmamızdaki en yaygın suçluyu ortaya çıkarma yöntemi, ipuçları (%39,1) olmakla birlikte, telefon ihbar hatları bulunan kuruluşların hileyi ipuçları yoluyla tespit etme olasılıkları telefon ihbar hatları olmayan kuruluşlara göre daha fazla olmuştur. (Sırasıyla %47,3'e %28,2).

Hile; gözetim, izleme ve hesap mutabakatı gibi aktif tespit yöntemleriyle ortaya çıkarıldığında, 'hile tezgâhının' yol açtığı ortalama kayıp ve süre, polis tarafından bildirim ve kazara durumun anlaşılması gibi pasif yöntemlere göre, daha az ve kısa olmuştur.

Sahteciliğin resmi raporlama mekanizmaları tarafından ipuçlarıyla tespit edildiği durumlarda, telefon ihbar hatları en sık kullanılan metot olmuştur (%39,5). Fakat maillerden elde edilen ipuçları (%34,1) ve web tabanlı veya çevrimiçi yöntem (%23,5), interneti telefondan daha yaygın hale getirmek amacıyla birleştirilmiştir.

İhbarcılar dolandırıcılığı genellikle, doğrudan amirlerine (tüm vakaların %20,6'sı) ve şirket yöneticilerine (%18) bildirmişlerdir.

Vakaların yaklaşık üçte ikisi bize, hedefte özel veya halka açık şirketlerin olduğunu göstermiştir. Analiz edilen organizasyonlar arasında kar amacı güden bu kuruluşlar sırasıyla ortalama 180.000 Dolar ve 178.000 Dolar ile en büyük kayba uğramıştır.

Eyalet veya il (100,000 Dolar) ve yerel kuruluşlarla karşılaştırıldığında (80.000 Dolar); federal seviyede bir hükümet mağduru içeren durumların, en yüksek ortalama kayba (194.000 Dolar) yol açtığı raporlanmıştır.

Küçük kuruluşların karşılaştığı ortalama kayıplar (100'den daha az çalışanı olan), büyük kuruluşlarla (10.000'den daha fazla çalışanı olan) aynı olmuştur. Fakat bu şekilde bir kayıp, küçük kuruluşlar üzerinde daha yıkıcı bir etkiye sahiptir.

Firmalar ölçeklerine göre farklı dolandırıcılık risklerine sahiptir. Yolsuzluk daha büyük kuruluşlarda daha yaygın iken evrakta sahtecilik, zimmete para geçirme, maaş bordrolarında hile ve nakit hırsızlığı hileleri küçük kuruluşlarda iki kat daha yaygın olarak görülmüştür.

İncelediğimiz dolandırıcılık vakalarında; bankacılık, finansal hizmetler, hükümet ve kamu yönetimi ve imalat sanayileri en fazla temsil edilen sektörler olmuştur.

Çalışmamızda madencilik ve toptan ticaret alanında herhangi bir endüstriden daha az vaka bulunmasına rağmen, bu endüstrilerin sırasıyla 500.000 ve 450.000 dolarla en büyük ortalama kayıplara uğradığı raporlanmıştır.

Önceki çalışmalarda olduğu gibi mali tabloların dış denetimi en sık uygulanan hile karşıtı kontrol olmuştur ve çalışmamızdaki örgütlerin yaklaşık %82'si bağımsız denetime tabi tutulmuştur. Aynı şekilde, dolandırıcılık gerçekleştiği sırada kuruluşların %81,1'inde iş ahlakı (davranış kuralları) bulunuyordu.

Büyük ölçekli kuruluşlarla karşılaştırıldığında küçük ölçekli kuruluşların hile karşıtı denetim uygulama oranı çok daha düşük olmuştur. Hileyi önleme ve tespit etme kapsamındaki bu boşluk, küçük işletmeleri; kısıtlı kaynaklarına önemli ölçekte zarar verebilecek hilelere karşı aşırı derecede yatkın kılabilir.

Hile karşıtı denetimlerin uygulanma oranları coğrafi bölgelere göre değişmekle birlikte, finansal tabloların dış denetimi, davranış kuralları ve finansal tabloları yönetim sertifikası gibi çeşitli kontroller, sürekli ve yaygın olarak tüm bölgelerdeki kuruluşlar arasında uygulanıyordu.

Hile karşıtı kontrollerin varlığı, daha düşük dolandırıcılık kayıpları ve hilenin daha hızlı tespiti ile ilişkilendirilmiştir. Biz hileye karşı belirli kontrollere sahip olan kuruluşlar ile bu kontrollerden yoksun kuruluşları karşılaştırdık ve kontrollerin bulunduğu yerlerde hile sonucu ortaya çıkan kayıpların %14,3-%54 oranında daha düşük olduğunu ve hilenin %33,3-%54 oranında daha hızlı tespit edildiği sonucuna ulaştık.

Çalışmamızdaki 'hilelere' katkıda bulunan en önemli örgütsel zayıflık; vakaların %29,3'ünde bulunan iç kontrollerin yetersizliği, bunun ardından vakaların %20'sinden fazlasında bulunan mevcut iç kontrollerin geçersiz kılınmasıdır.

Failin yetki seviyesi hilenin boyutuyla güçlü şekilde ilişkili bulunmuştur. Kuruluş sahibinin veya yöneticisinin tasarlamış olduğu bir 'hile düzenindeki' ortalama kayıp 703.000 Doları. Bu rakam, müdürlerin yol açtığı ortalama kaybın (173.000 Dolar) 4 katından daha fazla ve çalışanların sebep olduğu kayıptan (65.000 Dolar) yaklaşık 11 kat daha fazladır.

Mesleki hile, diğer iş birimlerine bakıldığında daha ziyade muhasebe biriminden kaynaklanmaktadır (%16,6). İncelediğimiz sahtekârlıkların dörtte üçünden daha fazlası yedi kilit bölümde çalışan işçiler tarafından işlendi: muhasebe, operasyon, satış, yönetici-üst yönetim, müşteri ilişkileri, satın alma ve finans. Bir mesleki hile düzenine katılan kişi ne kadar fazla olursa kayıplar daha yüksek olma eğilimindedir. Tek bir failin neden olduğu ortalama kayıp 85.000

Dolardı. Komployu iki kişi kurduğunda bu rakam ortalama 150.000, üç komplocu 220.000; dört kişide 294.000, beş veya daha fazla failin bulunduğu programlar için ortalama kayıp 633.000 dolardı.

Hileci failler, suçlarıyla meşgul oldukları sırada davranışsal uyarı ipuçları gösterme eğilimindeydiler. En yaygın 'kırmızı sinyal veren ipuçları' ortalamanın çok ötesinde bir yaşam sürme, finansal zorluklar, bir satıcı veya müşteri ile olağandışı yakın ilişki, aşırı kontrol sorunları, vicdansız davranışları içeren genel bir 'hileci tüccar' tavrı ve son günlerde boşanma ve aile problemleri. Dolandırıcılıkların %78,9'unda bu kırmızı sinyallerden en az bir tanesi sergilendi.

Çođu mesleki hileci bu suçu ilk defa işliyor. Bu çalışmadaki faillerin yalnızca %5,2'si daha önce sahtecilikle ilgili bir suçtan hüküm giymiş ve sadece %8,3'ü daha önce dolandırıcılıkla ilgili bir davranış yüzünden işinden kovulmuş.

Vakaların %40,7'sinde mağdur kuruluşlar dolandırıcılık vakalarını en çok bahsedilen sebep olan kötü tanıtım korkusuyla, kolluk kuvvetlerine haber vermemeye karar verdiler.

Çalışmamızdaki vakaların %23,1'i bir dava ile sonuçlanmıştır. Ve tamamlanan bu gibi davalardan %80,8'i mağdur için yargılamayla veya uzlaşma ile sonuçlanmıştır.

Çalışmamızda bulunan mağdur kuruluşların % 8,4'ü dolandırıcılık yüzünden para cezasına çarptırıldı. Mağdur kuruluşların para cezasına çarptırılma oranı en yüksek; Batı Avrupa (%15,6), Güney Asya(%13,6) ve Asya-Pasifik(%11,7) bölgeleridir.